

Εθνικά Συστήματα Καινοτομίας

Οι θεωρητικοί εμπνευστές

- Christopher Freeman (1987, 1988, 1995).
- Richard Nelson (1988, 1993).
- Bengt-Ake Lundvall και ΙΚΕ group (1988, 1992)

Θεωρία ή μεθοδολογία;

- Αναλυτικό πλαίσιο που βοηθά στην κατανόηση των μεταβλητών που επηρεάζουν σε εθνικό επίπεδο την ικανότητα των επιχειρήσεων μιας χώρας να εισάγουν καινοτομικά προϊόντα, τεχνολογίες ή διαδικασίες.
- Η ικανότητα αυτή επιδρά στις δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, στις οικονομικές της επιδόσεις (μεγέθυνση, ανταγωνιστικότητα).

Ορισμός ΕΣΚ

- Στενός ορισμός: περιλαμβάνει οργανισμούς και θεσμούς που αφορούν στη διαδικασία αναζήτησης και διερεύνησης (searching and exploring), όπως κέντρα Ε&Α, τεχνολογικά ινστιτούτα, Πανεπιστήμια.
- Ευρύς ορισμός: περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες –οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, θεσμικούς- που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση και επηρεάζουν τη διαδικασία εκμάθησης και την ανάπτυξη, διάχυση και χρήση της καινοτομίας.

Οι βασικές παραδοχές

- Η γνώση και διαδικασία εκμάθησης έχει κεντρικό ρόλο στην επίδοση, τη δυναμική και το μετασχηματισμό των οικονομικών συστημάτων.
- Σημαντικό μέρος της γνώσης είναι «τοπικό» και δε μετακινείται εύκολα. Επίσης, είναι ενσωματωμένο στους ανθρώπους, στις ρουτίνες των επιχειρήσεων και στις σχέσεις ατόμων και επιχειρήσεων.
- Η διάδραση (interaction) είναι βασικό συστατικό της διαδικασίας εκμάθησης και καινοτομίας.
- Εκμάθηση και καινοτομία είναι στενά συνδεδεμένες αλλά όχι ταυτόσημες έννοιες.
- Οι διαδικασίες εκμάθησης και καινοτομίας είναι σωρευτικές και εξαρτώνται από την προηγούμενη πορεία.

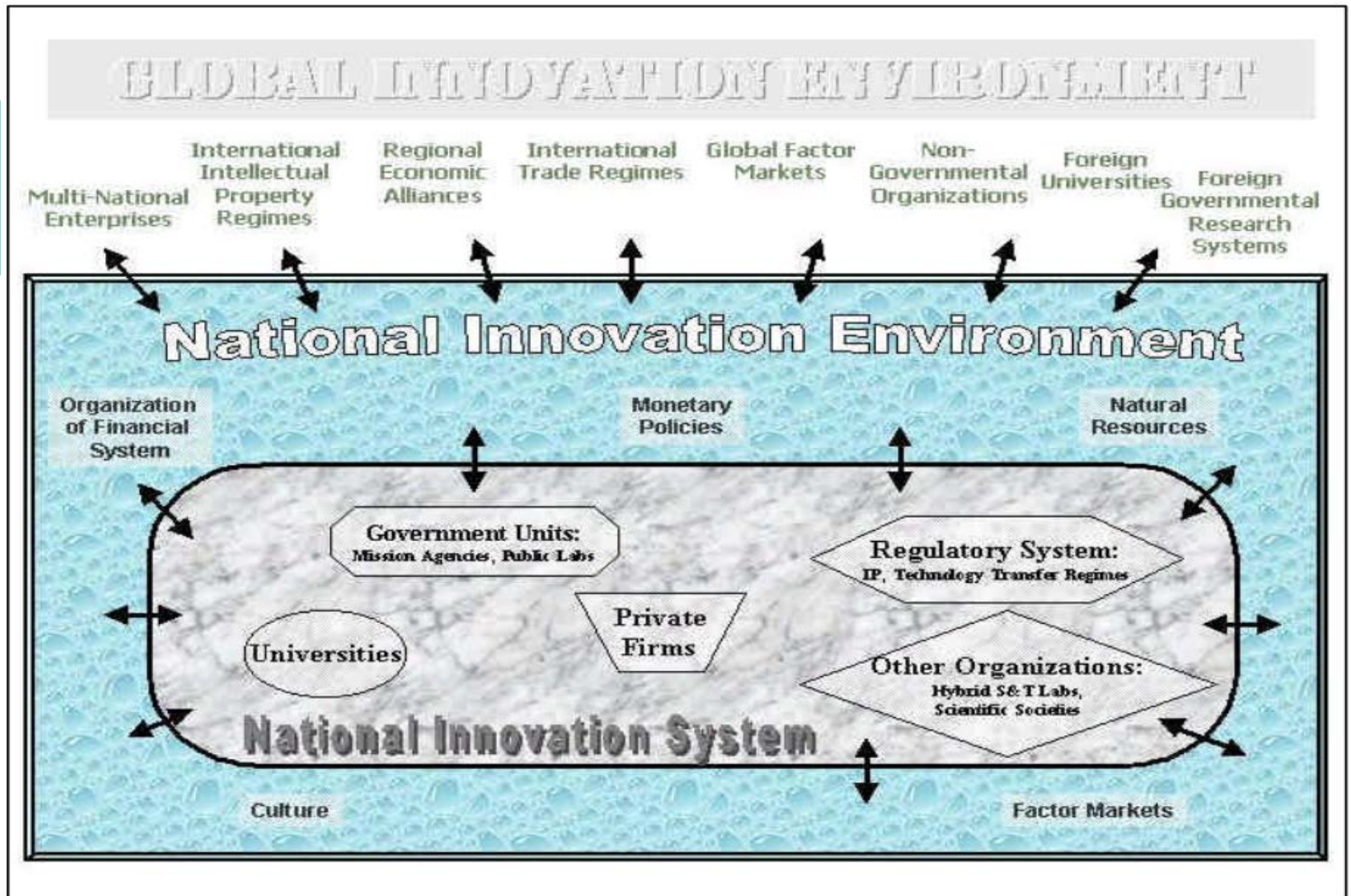
Οι βασικές παραδοχές

- Η διαδικασία εκμάθησης είναι κοινωνική διαδικασία και δεν αρκεί μια στενή οικονομική ανάλυση.
- Τα εθνικά συστήματα διαφέρουν σε επίπεδο παραγωγικής και διεθνούς εξειδίκευσης και σε επίπεδο γνωστικής εξειδίκευσης.
- Το συστημικό στοιχείο στα ΕΣΚ συνδέεται με το γεγονός ότι διαφορετικά στοιχεία αλληλεξαρτώνται και οι αλληλεξαρτήσεις αυτές επηρεάζουν την καινοτομική επίδοση.

Οι συνιστώσες

- Επιχειρήσεις και μεταξύ τους διασυνδέσεις
- Σύστημα έρευνας και ανάπτυξης (οργάνωση, λειτουργία, θεσμοί)
- Εκπαιδευτικό σύστημα
- Δημόσιες πολιτικές
- Χρηματοπιστωτικό σύστημα
- Καθεστώς ανταγωνισμού
- Εργασιακές σχέσεις

Ο χάρτης του ΕΣΚ

Δραστηριότητες του ΕΣΚ για την ανάπτυξη και διάχυση της καινοτομίας (Edquist, 2005)

- Πλευρά της προσφοράς: Γνώση ως εισροή στην καινοτομική διαδικασία
 - Διεξαγωγή E&A (δημιουργία νέας γνώσης)
 - Δημιουργία ικανοτήτων: ατομική (εκπαίδευση, κατάρτιση) και οργανωσιακή εκμάθηση
- Πλευρά της ζήτησης
 - Δημιουργία νέων αγορών
 - Διαμόρφωση απαιτήσεων και προδιαγραφών
- Διαμόρφωση των συνιστωσών του ΕΣΚ
 - Δημιουργία και μετασχηματισμός οργανισμών (καινοτόμος επιχειρηματικότητα και ενδο-επιχειρηματικότητα, δημιουργία νέων ερευνητικών οργανισμών κλπ.)
 - Δικτύωση
 - Δημιουργία και αλλαγή θεσμών (π.χ. πλαίσιο προστασίας ευρεσιτεχνιών, φορολογικό σύστημα κλπ.)

Δραστηριότητες του ΕΣΚ για την ανάπτυξη και διάχυση της καινοτομίας (Edquist, 2005) *συν.*

- Υποστηρικτικές υπηρεσίες στις καινοτόμες επιχειρήσεις
 - Δραστηριότητες εκκόλαψης (incubation activities)
 - Χρηματοδότηση καινοτομικής διαδικασίας
 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες που αφορούν την καινοτομική διαδικασία (π.χ. για μεταφορά τεχνολογίας, νομικές συμβουλές κλπ)